

ÇOCUKLA İLETİŞİM

Durakta üç kişi
Adam kadın ve çocuk
Adamın elleri ceplerinde
Kadın çocuğun elini tutmuş
Adam hüznü
Hüznü şarkılar gibi hüznü
Kadın güzel
Güzel anılar gibi güzel
Çocuk
Güzel anılar gibi hüznü
Güzel şarkılar gibi güzel

Cemal SÜREYA

Sunu İçeriği

- İletişim Nedir?
- İletişimin Önemi
- İletişimin Ögeleri
- İletişim Çeşitleri
- İletişimi Etkileyen Faktörler
- Çocukla Etkili İletişim Yöntemleri

İletişim

- İki kişinin duygu, düşünce ve bilgilerini paylaşarak birbirlerini anlama sürecidir.

İki insan birbirinin farkına vardığı andan itibaren iletişim başlar; söylediği / söylemediği, yaptığı / yapmadığı her şeyin anlamı vardır

- İletişim kişisel bir yetenek değil öğrenilen bir dizi tekniktir

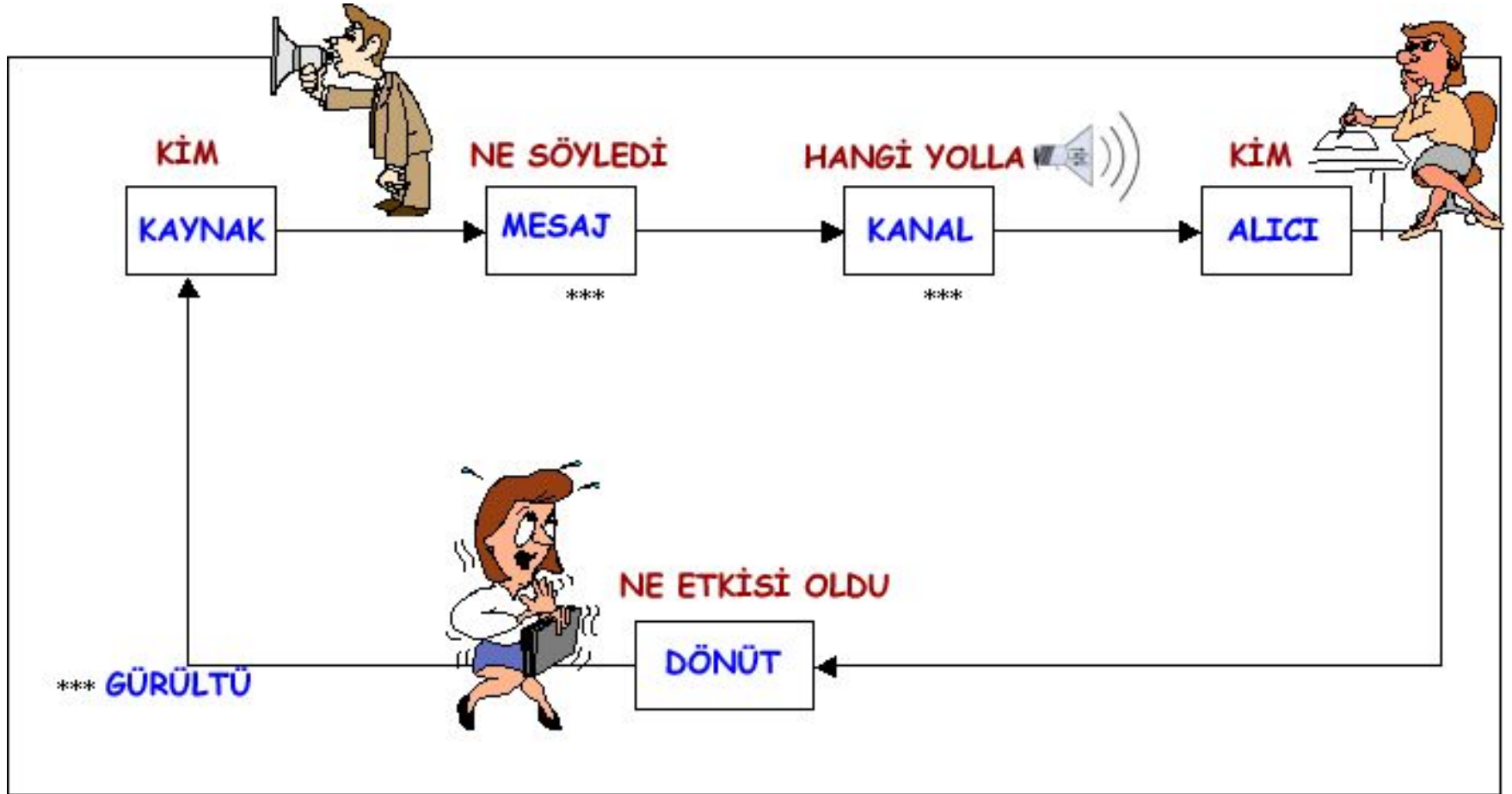
İletişim neden önemli ?

- Sevgi, başarı, mutluluk ve güç elde etmek doğru iletişim kurabilme becerisi ile mümkündür.

İletişimin öğeleri

İletişim sürecinin temel öğeleri;

Kaynak

- **Kaynak**, iletişim sürecini başlatan, mesaj gönderen ögedir.
- Kaynak birçok etmenden etkilenmektedir. Bunlar:
 - İletişim Becerisi
 - Tutumlar
 - Deneyim ve bilgi
 - Çevresel faktörler ve sosyal öğeler

Mesaj

- **Mesaj**, “iletilmek istenen anlam, içeriğin kendisi; söz ya da yazı ile verilen, gönderilen ve belli bir anlamı olan haber; konuşmacı ile dinleyici ya da kaynak ile alıcı arasındaki ilişkiyi sağlayan ögedir.” şeklinde tanımlanabilir.

Kanal

- Kaynak ve alıcı arasındaki bağıdır.
- Mesajların üzerine yüklendiği fiziksel araçlardır.
- Mesajları taşıyan kanallar **fiziksel** (ses dalgaları, ışık dalgaları), **teknik** (telefon, telorraf internet) ya da **sosyal** nitelikte

iziyor

Alıcı

- Kaynaktan gelen mesajları alıp yorumlayan ve bunlara sözlü, sözsüz tepkide bulunan kişi ya da gruplardır.

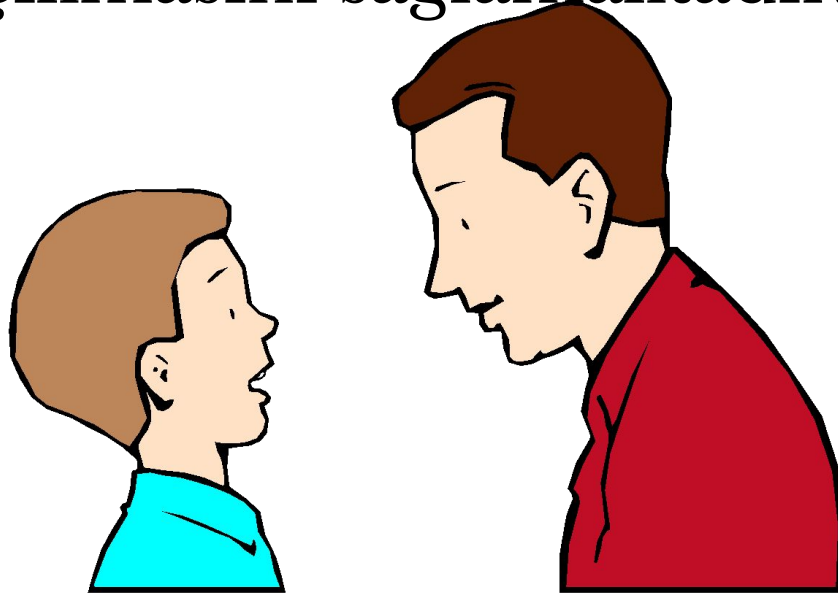

Dönüt

- Kaynak tarafından gönderilen mesajı alan ve onu yorumlayan alıcı, artık kendisi bir kaynak durumuna dönüşür ve tepkisini kaynağa aktarır.
- Dönüt, kaynağın mesajının alınıp alınmadığının, alındıysa alıcı tarafından doğru olarak algılanıp algılanmadığının öğrenilmesini sağlar

- İletişim kaynak ve alıcı arasında çift yönlü bir süreçtir.
- Bu süreçteki öğelerin özellikleri ve gerçekleşme düzeyi iletişim çeşitlerinin ortaya çıkmasını sağlamaktadır.

İletişim Çeşitleri

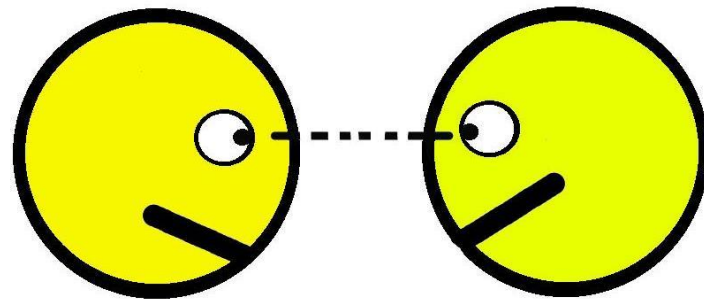

İletişimde

- Beden dili %60
- Ses tonu %30
- Sözler %10 etkilidir

Sözsüz iletişim yöntemleri

- Göz teması
- Yüz ifadeleri
- Baş hareketleri
- Jestler, mimikler
- Postur(Beden Duruşu)
- Yakınlık
- Yöneliş
- Bedensel temas (Dokunma)
- Dış görünüş

GÜLÜMSEYİN

Sözünü bilen kişinin
Yüzünü ağ ede bir söz
Sözünü pişirip diyenin
İşini sağ ede bir söz
Söz ola kese savaşı
Söz ola kestire başı
Yunus Emre

- **Sözlü** ve **sözsüz** iletişimde bulunurken, iletişimimizin niteliğini etkileyen çeşitli engellerle karşılaşırız. Bu engeller ne kadar azaltılırsa iletişimimiz de o derece etkili olur. Bu nedenle, iletişim kurarken karşımıza çıkabilecek engellerin farkında olmalı ve bu engelleri en aza indirmeliyiz.

Özellikle çocuklarla iletişim kurarken şu davranışlar iletişim sorunlarına yol açmaktadır

- *Emir vermek, yönlendirmek:* Bu tür mesajlar ile kendi duygu ve düşüncelerimize göre çocuğun davranmasını isteriz. “Hemen yemeğini bitir.”

- **Uyarmak, göz dağı vermek:** Bu tür mesajlar ile çocuk korkmuş ve sinmiş olacaktır. “Eğer burada top oynamaya devam edersen, o topu keserim.”
- **Ahlaki ders vermek:** Çocuğa otoritenin ve zorunlulukların gücünü ve doğrunun ne olduğunu gösterir. “Bütün doğru insanlar böyle davranır.”

- **Öğretmek, nutuk çekmek, mantıklı düşünceler önermek:** Bir sorun durumunda bu tür mesajlar çocukta yetersizlik duygusuna neden olabilir. “Ben senin yaşındayken- **Yargılamak, eleştirmek, suçlamak, aynı düşüncede olmamak:** Bu tür mesajlarda çocuk değersiz olduğunu hissedebilir. “Kısın da ben görec

Her yaş grubunun iletişim özellikleri farklıdır.

Çocuğun Gelişimsel Dönemine Göre İletişim Özellikleri

0-1 Yaş Arası

Bebekte dokunma, önemlidir.

- Bebeklerle iletişimde sözsüz iletişim özellikle dokunmak çok önemlidir.
- Bebeğe dikkatle **dokunmak**, **yatıştırıcı ses** tonuyla onunla konuşmak bebeği yatıştırır.
- Bebeği kucaklamak, sallamak, altını değiştirmek ve yıkamak dokunmayı gerektiren davranışlardır ve bunlardan hangisinin bebeğin hoşuna gittiği izlenmelidir.
- Bebekle kuracağınız **göz teması** önemlidir.

Hemşire olarak biz

- Bebeğin hareket edebilmesini sağlayın, mümkün olduğunca kısıtlamalardan kaçının.
- Bebekler sadece primer bakım verenleriyle bir bağ içerisindedirler. Sekiz aylıktan büyük olanlar yabancıların yaklaşımlarıyla anksiyete yaşayabilirler. Bakım verirken bebeğin ebeveynlerini kullanın, en azından birinin bebeğin yanında olmasını sağlayın.
- Bebeğe gülümseyerek, konuşarak, dokunarak yaklaşın.
- Yumuşak, alçak ses tonunda gülümseyerek

1-3 Yaş Grubu

Oyun çocuğu iletişimini oyun yoluyla yapar.

- Kişiler değil, mesajlar önemlidir, bu nedenle kişi ayırt etmeksizin verilen mesajlara bağlı olarak kolay ilişki kurabilir.
- Oyun çocuğu, olumsuz etkileşimleri de genelleleyebilir.
- Örneğin, hastanede yatan oyun çocuğu beyaz gömleklilerin acı veren insanlar olduğu genellemesine ulaşabilir.

- Oyun çocuğu ile çalışan görevlilerin çeşitli renkte iř giysilerine sahip olmaları, hem çocuğa verilen uyarılar hem de bireyleri ayrıştırabilmesi yönünden yarar sağlayabilir.
- Oyun empati-iletişim-anlaşma aracı olarak kullanılabilir

Hemşire olarak biz...

- Bu yaş grubu çocukların sınırlı sayıda sözcük dağarcığı vardır. Bu yüzden açık, anlaşılır açıklamalar yapın.
- Temel bakım aktiviteleri için çocuğun kendi kelimelerini kullanın.
- Çocuğa ismiyle hitap edin.
- Çocuğun kendi otonomisini kullanabilmesini sağlayın.
- Çocuğa kabullenici yaklaşın.
- Çocuğun oyununa katılın, oyuncakların araç olarak kullanarak konuşun.

3-6 Yaş Grubu

- Basit kelimeler kullanın, uzun açıklamalar yapmaktan kaçının.
- Uzak geleceğe değil, şimdiye odaklanın, somut cümleler kurun.
- İşlemi mümkün olduğunca çabuk sonlandırın, amacınızla ilgili açıklamalarda bulunun.
- Hayal gücünüzü kullanarak açıklamalarda bulunun. (kuklalar, müzik, oyuncaklar)
- Oyunu kullanın. Gerektiğinde işlemleri bebeğiyle, oyuncak ayısıyla konuşun.
- Seçim yapmasını sağlayın.

6-12 Yaş Grubu

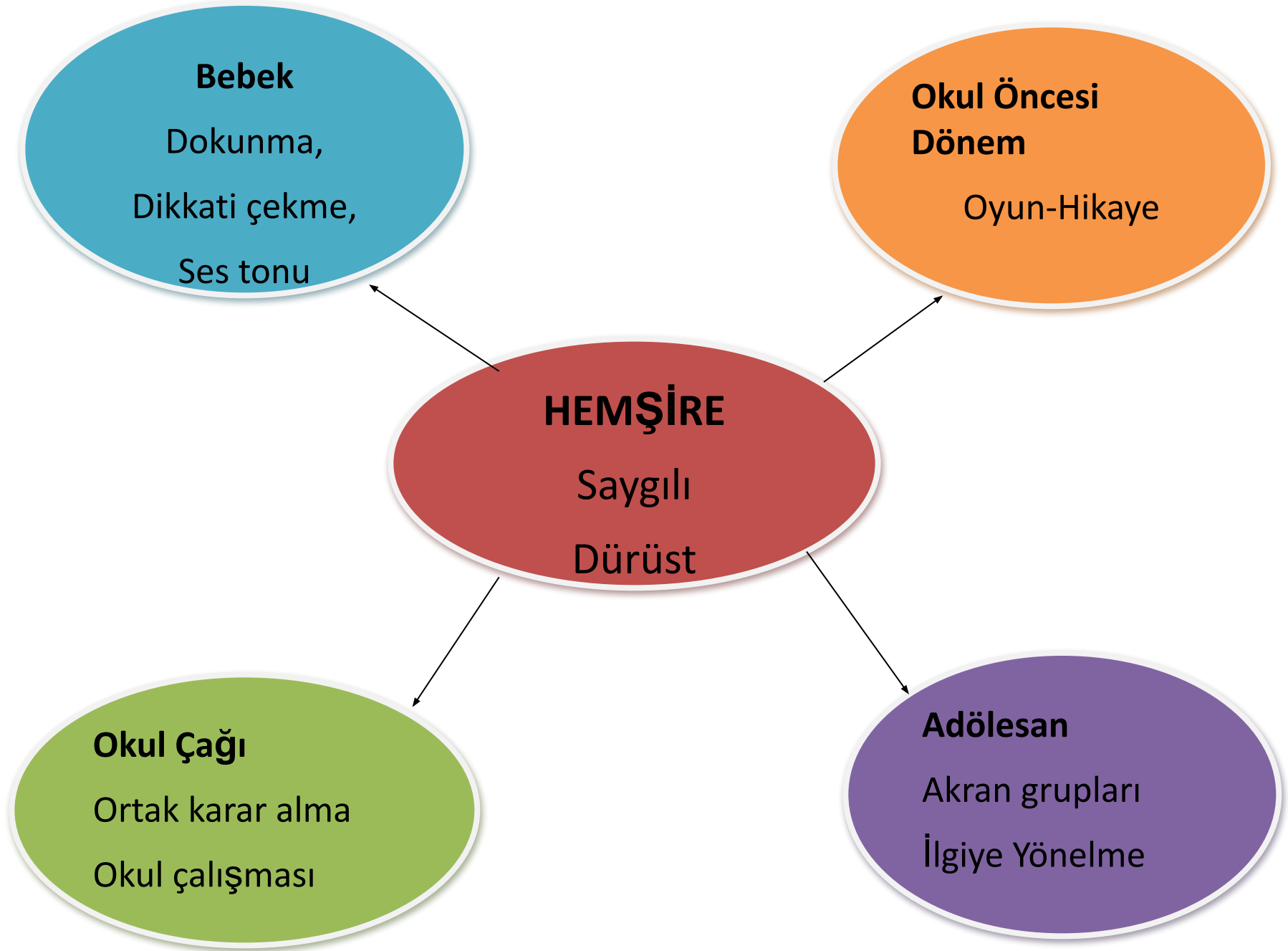
- Çocuğa durumla, tedaviyle, işlemle ilgili somut açıklamalar yapın.
- Çocuğun kullandığı sözcüklerle açıklamalar yapın.
- Açıklama yaparken duyusal bilgileri kullanın.(Alkolün kokusunu duyacaksınız gibi...)
- Basit bakım aktiviteleri için çocuğu cesaretlendirin.
- Mahremiyete saygı gösterin.

12-18 yaş çocuğu için kararlara katılma, sırlarının saklanması, cinsel kimliğine uygun davranma önemlidir.

12-18 Yaş Grubu

- Görüşmenizin, mahremiyetin sınırları hakkında bilgi verin.
- Seçenekleri anlatın.
- Kararları birlikte verin.
- Özet düşünmeyi kullanın.
- Görüşmenizi onun kelimelerini kullanarak sonlandırın.

ÇOCUKLARLA İLETİŞİM NASIL KURULUR?

- 1. İletişim, çocuğun her türlü sorununu *dinlemektir*.

ANLAT SEN, BEN SENİ
DİNLIYORUM

Laf göze anlatılır duvara değil...

- Boyuna göre eğilerek, aynı seviyeye gelmeye özen gösterin.
- Dinlediğinizi mimiklerinizle, baş hareketlerinizle onaylayın
- Söylenenleri duyduğunuzu belirten bir tekrar yapın.

- Sözü­nü kesmeyin, anlatacaklarını bitirene kadar sabırla dinleyin.
- İsteği ya da söylediği size çok mantıksız gelse de olumsuz tepki göstermeyin.
- Onun duygularını paylaştığınızı ona dokunarak, sarılarak ifade edin.

2. Çocukla Konuşma (Sen Dili ve Ben Dili)

Ben dili

- Ben dili, kişinin o anda karşılaştığı durum ya da davranış karşısında, kişisel tepkisini duygu ve düşüncelerle açıklayan bir ifade tarzıdır.
- **Eğer bugün çok yaramazlık yaparsan ben çok üzülürüm.**

Sen dili

- Karşımızdakini yargılayan ve durumunu yorumlayan mesajlar taşır.
- Genellikle kızgınlık ifadeleri sen-dili ile yapılır.
- Sen-dili ile kurulan iletişimin çocuk üzerinde düzeltici bir etkisi pek olmaz.
- **Ne saygısız çocuksun, insan annesiyle böyle konuşur mu?**

Sen Dilinde

**Köşeye sıkıştırma
ve alt etme
duygusu hakimdir.**

Ben Dilinde

**Seni anlamaya ve
yardımcı olmaya
çalışıyorum
mesajı vardır.**

- **Ben-dili** mesajları gönderilen çocukların sorumluluk duygularının daha iyi geliştiğini, düşünme yeteneklerinin arttığını ve neden - sonuç ilişkilerini daha iyi kurduklarını ortaya koymaktadır.

Durum : Çocuk eli yüzü çok kirli olarak sofraya oturur.

Sen mesajı: “Ne kadar pis bir çocuksun, bu ellerle nasıl sofraya gelebiliyorsun?”

Ben mesajı:

3. Çocukla Empati Kurmak

- Empati kurmak, insanın kendisini başkasının yerine koyup onun hissettiklerini hissetmeye, gördüklerini görmeye çalışmaktır.
- Olaylara onun dünyasından, onun gözüyle bakmaya çaba göstermektir.
- Empati kurmak, iletişimi kolaylaştıran faktörlerden biridir.

- Çocukla empati kurmanın ilk şartı, diz çökerek onun bakış açısından dünyayı görmektir. Çocuğu kucağa almak, sarılmak da çok önemlidir .
- Çocukla empati kurabilmek için onun o andaki duygularını hissedebilmek gerekir. Duygularda “yargı” ya da “doğru-yanlış” olmayacağı için çocuğun duygularını duyumsamaya çalışmak daha kolay olacaktır.

Sonuç

- Çocuğun yanında ebeveynlerinden birinin olması işinizi her zaman kolaylaştırır ancak yapılan işlemlerden etkilenen biri olmamasına özen gösterin.
- Yalanların ve aldatmaların farkına çabuk vardıkları için, çocuğa her zaman doğruyu söyleyin.
- Çocuğa, yapılan işlemlerin ne olduğu, niçin yapıldığı sürekli anlatılırsa işbirliği yapabilir.

- Eğer, tedavi ağrıya neden olacaksa (iğne, kırığın desteklenmesi gibi durumlarda) ocuk önceden bilmelidir ki, sorun yaşamayın.
- Ağrının uzun sürmeyeceği, yapılan işlemlerle kendisini daha sonra daha iyi hissedeceği, açıklanmalıdır.

- Çocuğun mahremiyetine, en az erişkin kişide olduğu kadar saygılı olun.
- Giysilerinin çıkarılması gerektiğinde nedenini söyleyerek birlikte çıkarmaya çalışın
- Mümkün olduğunca göz hizasında olacak şekilde oturun ve göz temasını kaybetmeyin

- Sesinizin tonu önemlidir; profesyonelce ve arkadaşça olmalıdır.
- Sert veya çocuk gibi konuşmayın.
- Yardımcı olmak üzere orada bulunduğunuzu çocuğa hissettirin.

Tesekkürler

